پرونده
رشته‌های پرمدال در بازی‌های آسیایی و المپیک
نقد و بررسی میزان کسب مدال در رشته‌های پایه

بررسی وضعیت رشته‌های پرمدال در گفت‌وگوی «جوان» با کیومرث هاشمی رئیس سابق کمیته ملی المپیک

بودجه، کلید موفقیت در رشته‌های پرمدال است

■ سعید احمدیان

در حالی در چند وقت اخیر مسئولان ورزش کشور بر اهمیت رشته‌های پر مدال مانند دوومیدانی، شنا، ژیمناستیک، قایقرانی و... و توجه به این رشته‌ها برای ارتقای جایگاه ایران در جدول رده‌بندی بازی‌های آسیایی و المپیک تأکید کرده‌اند که در عمل مشاهده می‌شود این رشته‌ها در برنامه‌ریزی تصمیم‌گیرندگان ورزش در اولویت نیستند تا کاروان کشورمان سهم ناچیزی از مدال‌های پر تعدادی که در این رشته‌ها توزیع می‌شود را به خودش اختصاص دهد. در گفت‌وگو با کیومرث هاشمی، رئیس سابق کمیته ملی المپیک درباره اهمیت رشته‌های پرمدال و لزوم برنامه‌ریزی برای موفقیت در این رشته‌ها گفت‌وگو کرده‌ایم.

جناب هاشمی می‌خواهیم درباره رشته‌های پرمدال بحث کنیم، رشته‌هایی که با توجه به مدال‌های توزیع شده می‌تواند هم در بازی‌های آسیایی و هم المپیک، در بالا بردن جایگاه‌مان در جدول رده‌بندی مدال‌ها کمک کند. ابتدا می‌خواهیم بپرسیم چرا در ورزش ایران رشته‌های پر مدال جدی گرفته نشده‌اند و نتوانسته‌ایم در این رشته‌ها مدال زیادی کسب کنیم؟

موفقیت در رشته‌های پرمدال که مدال‌های زیادی در این رشته‌ها هم در بازی‌های آسیایی و هم المپیک توزیع می‌شود، به مجموعه‌ای از عوامل بستگی دارد که باید در کنار هم قرار گیرند. این عوامل و فاکتورها باید در قالب یک برنامه بلندمدت سازماندهی شوند تا ورزش کشورمان بتواند سهم بیشتری در رشته‌های پر مدال در مسابقات آسیایی و المپیک داشته باشد. برنامه کوتاه‌مدت در این بخش نمی‌تواند اثرگذار باشد و به یک برنامه که آینده‌نگری در آن لحاظ شده است، احتیاج داریم. یکی از مهم‌ترین مسائلی که در رشته‌های پرمدال باید مورد توجه قرار گیرد، موضوع زیرساخت‌ها و امکانات سخت‌افزاری است. رشته‌هایی مانند ژیمناستیک، دوومیدانی یا قایقرانی، زیرساخت‌های قابل توجهی نیاز دارند و فراهم کردن این امکانات از توان فدراسیون خارج است و وظیفه بخش‌های دیگر ورزش است. در حال حاضر اما این زیرساخت‌ها به اندازه کافی نیست، مثلاً در رشته شنا، فدراسیون برای تیم ملی هم با مشکل کمبود استخر روبه‌رو است. در قایقرانی ما چند سایت استاندارد داریم؟ استعدادیابی از دیگر عواملی است که در به دست آوردن مدال‌های بیشتر در رشته‌های پر مدال از اهمیت بالایی برخوردار است و آمایش سرزمینی استان‌ها با توجه به پتانسیلی که هر استان در یک رشته خاص دارد، باید توسط وزارت ورزش صورت گیرد.

در موضوع استعدادیابی در رشته‌های پایه به رغم برگزاری المپیادهای استعدادیابی و صحبت‌هایی که درباره همکاری وزارت ورزش با وزارت آموزش و پرورش مطرح می‌شود اما یک سیستم هدفمند در این بخش برای شناسایی بچه‌هایی که در رشته‌های پرمدال مستعد هستند، دیده نمی‌شود. در این باره چه کار باید کرد؟ به ویژه که برای پشتوانه‌سازی باید از رده‌های پایه شروع کنیم.

علاوه بر وزارت ورزش، فدراسیون‌ها و آموزش و پرورش هم در فرایند استعدادیابی و اینکه یک استان در چه رشته‌ای ظرفیت قهرمانی و توجه ویژه را دارد، نقش دارند و هر چه دامنه و فرایند استعدادیابی بیشتر شود، ورزشکار مستعد بیشتری می‌توان شناسایی کرد. زمانی که معاون تربیت بدنی آموزش و پرورش بودم آموزش رشته‌های پر مدال مانند دوومیدانی، شنا و ژیمناستیک را اجرایی کردم اما سازمان تربیت بدنی وقت در این رابطه با ما همکاری نکرد. با این حال در آن دوره برنامه‌ای برای اجباری کردن رشته شنا داشتیم. البته هدفمان قهرمان پروری نبود اما وقتی شما یک میلیون نفر را در رشته شنا آموزش می‌دهید، قطعاً می‌توانید حداقل ۱۰۰ استعداد پیدا کنید. آموزش و پرورش نقش اساسی در ورزش قهرمانی دارد اما این مجموعه الان جدا از بدنه ورزش کشور است، این در حالی است که ۳۵هزار معلم تحصیلکرده تربیت بدنی داریم و این ظرفیت در آموزش و پرورش وجود دارد اما آن خروجی که باید برای ورزش قهرمانی داشته باشد را ندارد. برای موفقیت در رشته‌های پرمدال باید از آموزش و پرورش کمک بخواهیم و منابع مالی و زیرساخت‌های لازم را در اختیارشان قرار دهیم تا این عدم همکاری از بین برود.

در این بین باید نقش مربیان هم برای تربیت استعدادها دیده شود، موضوعی که کمتر برای آن برنامه داشته‌ایم.

قطعاً، وقتی یک ورزشکار با استعداد در رشته‌های پر مدال شناسایی می‌شود، نیاز داریم مربیان خوب و با کیفیت فنی بالا در استان‌ها داشته باشیم که ورزشکارانی را که کشف شده‌اند پرورش و آنها را در یک مسیر درست آموزشی برای رسیدن به موفقیت قرار دهند. در این رابطه برای داشتن مربیان موفق، احتیاج به یک نظام ملی مربیگری داریم، در بعضی رشته‌ها مانند کشتی، تکواندو، وزنه‌برداری و... مربیان خوبی داریم اما در برخی رشته‌ها فقر مربیگری داریم که در نظام ملی مربیگری باید روی آموزش آنها سرمایه‌گذاری شود. اگر استعداد و زیرساخت داشته باشیم اما مربی نداشته باشیم، به جایی نمی‌رسیم. در دنیا همین است، در خاطرات مارک فلپس پرافتخارترین شناگر المپیک می‌خوانیم که این قهرمان در بچگی بیش فعال بوده و به خانواده او توصیه می‌کنند برای اینکه آرامش بگیرد در رشته شنا فعالیت کند و تمرین کردن او با یک معلم خوب سبب می‌شود تا استعداد فلپس در شنا شناسایی شود و بیاید در المپیک به اندازه ۲۰ کشور برای امریکا مدال بگیرد.

آقای هاشمی به نظر می‌رسد اصلی‌ترین مشکل در ورزش و رشته‌های پرمدال کمبود بودجه و حمایت‌های ناکافی است.

بودجه اهمیت زیادی دارد و کلید کار و موفقیت در رشته‌هایی است که مدال‌های زیادی در آن توزیع می‌شود. شما وقتی استعدادیابی می‌کنید، باید مسابقه برگزار کنید، برای مسابقه هم باید زیرساخت و امکانات داشته باشید، همه اینها احتیاج به بودجه دارد. با بودجه‌ای که در حال حاضر در ورزش برای رشته‌های پرمدال وجود دارد، راهی سختی برای موفقیت پیش‌رو داریم. امروز در شرایط تحریم هم سخت‌تر شده است و فدراسیون‌ها با سیلی صورتشان را سرخ نگه داشته‌اند. اگر رویکرد ورزش ما قهرمانی یا سلامت است باید بودجه‌ای متناسب با آن در نظر گرفته شود، در حالی در سال آخر برنامه پنج ساله ششم کشور هستیم که در این برنامه بندهایی که بتواند به ورزش تکانی بدهد و اثرگذار باشد، گنجانده نشده است. البته سهم ۲۷صدم درصدی از ارزش افزوده که به ورزش اختصاص داده شده تصمیم خوبی است که با توجه به شرایط تحریم، مبلغ ناچیزی می‌شود. در مجموع بحث‌های حمایتی از ورزش در قوانین و برنامه‌های کلان کشور کمتر دیده می‌شود.

با توجه به عواملی که ذکر کردید موفقیت در این رشته‌ها احتیاج به یک برنامه بلندمدت دارد اما مسئولان به دلیل اینکه اثر برنامه‌هایشان را در دوره مسئولیت خودشان ببینند به دنبال اجرای برنامه‌های کوتاه‌مدت در ورزش هستند و دنبال زمینه‌سازی برای اجرای یک برنامه درازمدت نیستند.

چنین نوع نگاهی را در بین مسئولان ورزش قبول دارم، معتقدم ما در ورزش بیشتر به دنبال مدال هستیم و به مسئول پایین‌تر هم در این رابطه فشار می‌آوریم؛ فشاری که سبب می‌شود در وزارت ورزش، ورزش استان‌ها یا فدراسیون‌ها، هر مدیری بر سر کار می‌آید راه میانبری را برود و برنامه‌ای را اجرا کند که نتیجه آن هر چه زودتر مشخص شود. این در حالی است که انگلیسی‌ها برای موفقیت در المپیک لندن یک برنامه ۱۰ تا ۱۵ ساله داشتند و از رده‌های پایه و از مدارس شروع کردند. اگر می‌خواهیم در رشته‌های پرمدال موفق شویم باید این نوع نگاه برداشته شود و برنامه‌های بلندمدت جایگاه پیدا کند، به عنوان مثال بیاییم به مسئول یک فدراسیون بگوییم که ما از شما ۱۰ سال مدال نمی‌خواهیم و شما بروید در استعدادیابی سرمایه‌گذاری کنید. در چنین فرایندی ثبات مدیریت خیلی نقش دارد.

یادداشت

قصه تکراری نادیده گرفتن ورزش‌های پایه!

■ شیوا نوروزی

ورزش حرفه‌ای بدون برنامه‌ریزی و ترسیم اهداف بلندمدت به جایی نمی‌رسد. نتیجه آن نیز در بازی‌های المپیک و آوردگاه‌هایی از این دست نمایان می‌شود. کشورهایی که رتبه‌های اول ورزش دنیا را در اختیار دارند یک نقطه اشتراک دارند؛ توجه ویژه به رشته‌های مدال آور. موضوعی که در کشور ما همیشه در حد شعار، وعده و تفاهمنامه باقی مانده و اجرایی نشده است. هر چهار سال یک بار و درست زمانی که موعد برگزاری بازی‌های المپیک یا آسیایی می‌رسد همه یادشان می‌افتد که موفقیت در رشته‌های پر مدال تا چه اندازه می‌تواند در نتایج کاروان و جایگاه کشورمان در جدول رده‌بندی سرنوشت‌ساز باشد. منتها یادآوری این مهم آن هم در آستانه شروع یک آوردگاه جهانی یا قاره‌ای عملاً فایده‌ای ندارد جز مطرح شدن در رسانه‌ها و بازی با افکار عمومی. در واقع اگر مدیران ارشد ورزش واقعاً قصد پایان دادن به ناکامی در رشته‌های مدال‌آور را دارند باید با تدوین برنامه‌های بلندمدت، اختصاص بودجه ویژه و تأمین امکانات سخت‌افزاری استاندارد، با جدیت پیگیر اجرای طرح‌های استعدادیابی، پرورش نونهالان و نوجوانان مستعد و سوق دادن آنها به سمت ورزش قهرمانی باشند. نه اینکه برای شانه خالی کردن از مسئولیت و توجیه بی‌تفاوتی‌هایشان نسبت به ورزش‌های مادر و پرمدال ژست‌های مدیریتی بگیرند و شعار بدهند. رده‌بندی نهایی در هر دور بازی‌های المپیک نشان می‌دهد رده‌های اول این رده‌بندی به کشورهایی اختصاص دارد که مدال‌های زیادی در رشته‌هایی چون شنا، دوومیدانی، ژیمناستیک و چند رشته پرمدال دیگر کسب کرده‌اند. به همین دلیل از همان روزهای نخست شروع بازی‌ها تکلیف تیم‌های اول تا سوم مشخص می‌شود. در صورتی که در ورزش ما اهمیتی به رشته‌های پرمدال داده نمی‌شود و کمبود امکانات و بودجه و رسیدگی نکردن مسئولان داد همه را در آورده است. مقایسه عملکرد رقبای خارجی از نظر تعداد مدال‌های کسب شده کار سختی نیست و همه ما این کار را بلد هستیم. مهم اینجاست که آقایان این کار را نیز به درستی انجام نمی‌دهند. چرا راه دور برویم؛ در همین قاره آسیا چین، کره‌جنوبی و ژاپن را می‌توان الگو قرار داد؛ این سه کشور سال‌هاست طرح شناسایی و غربالگری استعدادهای ورزشی از سنین کم را به شکل حرفه‌ای و اصولی انجام می‌دهند. در عوض اینجا به شکلی عجیب فرصت‌سوزی می‌شود، قدر داشته‌هایمان را نمی‌دانند و پشت تک چهره‌های مستعدمان پنهان می‌شوند. در بخش مدیریت کلان ورزش کشور اگر باز هم با همین فرمان پیش برویم سال‌های سال باید حسرت گرفتن یک مدال المپیک در رشته‌های مدال‌آور را بخوریم. تا زمانی که کار اساسی و اصولی انجام نگیرد رقبا به سرعت از ما پیشی می‌گیرند و ما هم با همان سرعت در مسیر پسرفت پیش خواهیم رفت. در حقیقت با شعار، مصاحبه و جلسات بی‌ثمر نباید منتظر پیشرفت بود.

۶رشته‌ای که کشورهای اول تا سوم بازی‌های آسیایی را تعیین می‌کنند

ضعف ورزش ایران در رشته‌های پرمدال

■ دنیا حیدری

رشته‌های پر مدال (دوومیدانی، شنا، قایقرانی، دوچرخه سواری، ژیمناستیک و تیراندازی) در طول ۱۵ دوره حضور ایران در بازی‌های آسیایی در مجموع تنها ۹۵ مدال برای ورزش ایران داشته است. حال آنکه نقطه عطف موفقیت تیم‌های برتر بازی‌های آسیایی که همواره سکوهای اول تا سوم را از آن خود می‌کنند توجه و سرمایه‌گذاری در این رشته‌های پر مدال است.

■ **کشورهای اول تا سوم جاکارتا ۲۰۱۸**

نگاهی به تیم‌های اول تا سوم آخرین بازی‌های آسیایی که سال ۲۰۱۸ در جاکارتا برگزار شد خود گویای تأثیر شگرف توجه و سرمایه‌گذاری تیم‌های برتر قاره در رشته‌های پر مدال است.

چین، صدرنشین جدول بازی‌های آسیایی در حالی با کسب ۲۹۰مدال (۱۳۲طلا، ۹۲نقره و ۶۶برنز) به کار خود پایان داد که مجموع مدال‌های دریافتی این کشور از رشته‌های پرمدال ۱۸۷مدال بود. ۳۳مدال (۱۲طلا، ۱۲نقره و ۹برنز) در دوومیدانی، ۶۹مدال (۳۲طلا، ۲۳نقره و ۱۴برنز) در رشته‌های آبی (شنا، شیرجه، واترپلو و شنا هنری)، در قایقرانی ۳۴مدال (۲۴طلا و ۱۰نقره)، در تیراندازی ۱۵مدال (۸طلا، ۵نقره و ۲برنز)، ژیمناستیک ۲۳مدال (۱۰طلا، ۶نقره و ۷برنز) و در دوچرخه‌سواری ۱۳مدال (۶طلا، ۵نقره و ۲برنز).

ژاپن، تیم دوم بازی‌های آسیایی جاکارتا نیز ۱۱۰مدال از مجموع ۲۰۵مدال (۷۵طلا، ۵۷نقره و ۷۳برنز) در این رقابت‌ها و در رشته‌های پرمدال به دست آورد که سهم دوومیدانی ۱۸مدال (۶طلا، ۲نقره و ۱۰برنز)، ورزش‌های آبی ۵۷مدال (۱۹طلا، ۲۳نقره و ۱۵برنز)، قایقرانی ۱۲مدال (۷طلا، یک نقره و ۴برنز)، تیراندازی ۲مدال (یک نقره یک برنز)، ژیمناستیک ۷مدال (۴نقره و ۳برنز) و دوچرخه‌سواری ۱۴مدال (۳طلا، ۵نقره و ۶برنز).

کره‌جنوبی، تیم سوم این بازی‌ها نیز ۵۸مدال از مجموع ۱۷۷مدال کسب شده در این رقابت‌ها (۴۹ طلا، ۵۸نقره و ۷۰برنز) را از حضوری پررنگ در ورزش‌های پر مدال به دست آورده است. ۵ مدال در دوومیدانی (یک طلا، یک نقره و ۳ برنز)، ۱۱ مدال در ورزش‌های آبی (یک طلا، ۳ نقره و ۷ برنز)، ۱۲مدال قایقرانی (۳ طلا، ۶نقره و ۳برنز)، ۱۲مدال تیراندازی (۳ طلا، ۴نقره و ۵ برنز)، ۵مدال ژیمناستیک (۲طلا، یک نقره و ۲برنز) و ۱۳مدال دوچرخه سواری (۶ طلا، ۳نقره و ۴برنز).

■ **آخرین حضور**

در بازی‌های آسیایی ۲۰۱۸ جاکارتا ۱۶۵مدال در شنا، ۱۴۴مدال در دوومیدانی، ۱۳۸مدال در قایقرانی، ۷۲مدال در دوچرخه‌سواری، ۶۰مدال در تیراندازی و ۵۴مدال در ژیمناستیک توزیع شد و چین، ژاپن و کره در مجموع ۳۵۵ مدال در شش رشته پر مدال دوو میدانی، ورزش‌های آبی، تیراندازی، دوچرخه‌سواری، ژیمناستیک و قایقرانی را از آن خود کردند. این درحالی است که مجموعاً ۶۳۳مدال در این شش رشته توزیع می‌شود و این یعنی سه تیم اول بیش از نیمی از مدال‌های توزیع شده در این رشته‌ها را از آن خود کردند. حال آنکه مجموع مدال‌های کسب شده توسط ایران در این رشته‌ها ۱۲مدال (۲طلا، ۵نقره و ۵برنز) بود. حاصل اعزام ۱۲ورزشکار دوومیدانی ۳مدال (۲طلا و یک نقره) بود. شنا ۱۹ورزشکار در رشته‌های شیرجه، شنا و واترپلو اعزام داشت که نتیجه آن کسب تنها یک برنز در واترپلو بود. تیراندازی از ۱۹ اعزامی با تنها یک برنز بازگشت و قایقرانی از اعزام ۳۸ ورزشکار با ۷مدال (۴نقره و ۳برنز) این بازی‌ها را به پایان برد و دوچرخه‌سواری با ۱۴ اعزامی و ژیمناستیک با چهار اعزامی با دست خالی جاکارتا را ترک کردند.

■ **عملکرد همه ادوار**

عملکرد ضعیف ورزش ایران در رشته‌های پرمدال تنها به آخرین حضور در بازی‌های آسیایی برنمی‌گردد و تمام ادوار این مسابقات را شامل می‌شود. دوومیدانی ایران از ۱۵ حضور خود در این رقابت‌ها موفق به کسب ۳۸مدال (۱۳طلا، ۱۵نقره و ۱۰برنز) شد.

شنای ایران تنها ۶مدال در ورزش‌های آبی بازی‌های آسیایی دارد. (یک طلا و ۳برنز) در شیرجه که به دوره سوم رقابت‌های ۱۹۵۸ توکیو برمی‌گردد. تنها مدال واترپلو هم که طلا بود در بازی‌های ۱۹۷۴ تهران به‌دست آمد تا اینکه بعد از ۳۴ سال واترپلو در جاکارتا موفق به کسب مدال شد و برنز گرفت. نخستین بار در پانزدهمین دوره (۲۰۰۶ دوحه) بود که ایران موفق به کسب مدال در رشته قایقرانی شد. حاصل چهار دوره مدال‌آوری قایقرانی ایران ۲۳مدال (۳طلا، ۹نقره و ۱۱برنز) است که از ۲۰۱۴ اینچئون می‌توان به دوران طلایی آن یاد کرد که با ۹مدال (یک طلا، ۲ نقره و ۶ برنز) همراه بود هرچند عملکرد قایقرانان در جاکارتا هم با ۳نقره و ۴ برنز خوب بود. حاصل کار دوچرخه‌سواران ایران در ادوار مختلف بازی‌های آسیایی ۱۸مدال (۵طلا، ۹نقره و ۱۴برنز) است که بیشترین مدال‌آوری آن به بازی‌های آسیایی ۱۹۷۴ تهران برمی‌گردد که با کسب دو طلا، یک نقره و دو برنز همراه بود. استارت مدال‌آوری تیراندازی ایران در بازی‌های آسیایی ۲۰۰۲ بوسان زده شد، اما نکته جالب این است که از مجموع ۸ مدال (یک طلا، ۵نقره و ۲برنز) به دست آمده هیچ یک توسط آقایان کسب نشده و همه مدال‌های ایران در بازی‌های آسیایی توسط بانوان کسب شده است. بدترین عملکرد در رشته‌های پرمدال به رشته ژیمناستیک برمی‌گردد که ایران هنوز موفق به کسب هیچ مدالی در این حوزه نشده است!

نگاهی به فرصت‌هایی که در رشته‌های پرمدال سوخت می‌شود

۹۱سهمیه و تنها یک مدال

■ شمیم رضوان

لازمه هدفگذاری برای حضور در بین ۱۰ تیم برتر المپیک سرمایه‌گذاری روی رشته‌های پر مدال است. اینها را رئیس کمیته ملی المپیک می‌گوید. این همان واقعیتی است که باعث موفق تیم‌های مدعی المپیک شده است. تیم‌هایی چون امریکا، انگلیس و چین که در رده‌های اول تا سوم قرار دارند و ورزش ایران نیاز به الگوبرداری از آنها دارد تا با توجه و سرمایه‌گذاری در رشته‌های پر مدال تغییری در روند نتیجه‌گیری‌های خود در المپیک ایجاد کند.

■ **عملکرد کشورهای اول تا سوم المپیک**

امریکا با ۱۲۱مدال (۴۶طلا، ۳۷نقره و ۳۸برنز) موفق شد تا سکوی نخست المپیک را از آن خود کند. این کشور در مجموع ۹۱ مدال از رشته‌های دوومیدانی (۳۲مدال؛ ۱۳طلا، ۱۰نقره و ۹ برنز)، ورزش‌های آبی شامل شیرجه، واترپلو و شنا (۳۷مدال؛ ۱۷طلا، ۱۰نقره و ۱۰برنز)، قایقرانی (دومدال؛ یک طلا و یک نقره)، دوچرخه‌سواری (۵مدال؛ ۲طلا و ۳نقره)، ژیمناستیک (۱۲مدال؛ ۴طلا، ۶نقره و ۲برنز) و تیراندازی (۳مدال؛ یک طلا و ۲برنز) کسب کرد.

عملکرد فوق‌العاده و چشمگیر در رشته‌های پرمدال در المپیک ریو صعودی یک پله‌ای را برای انگستان به دنبال داشت. انگلیس با کسب ۶۷مدال (۲۷طلا، ۲۳نقره و ۱۷برنز) و البته سهم پررنگ رشته‌های پرمدال (۵۱مدال) توانست بر سکوی دوم المپیک تکیه بزند. چین هم با ۷۰مدال (۲۶طلا، ۱۸نقره و ۲۶برنز) بر سکوی سوم ایستاد. سهم این کشور آسیایی از مجموع رشته‌های پر مدال ۳۹مدال بود که به تفکیک ۶مدال در دوومیدانی (۲طلا، ۲نقره و ۲برنز)، ۱۸مدال در رشته‌های آبی (۸طلا، ۶نقره و ۴برنز)، ۲مدال برنز در قایقرانی، یک مدال طلا در دوچرخه‌سواری، ۵مدال در ژیمناستیک (یک نقره و ۴برنز) و ۷ مدال در تیراندازی (یک طلا، ۲نقره و ۴برنز) به دست آمد.

■ **ریو هم مدالی در پی نداشت**

امریکا، انگلیس و چین درحالی با عملکردی موفق در رشته‌های پرمدال توانستند در مجموع ۱۸۱مدال در رشته‌های پر مدال کسب کنند که ایران به رغم داشتن ۱۸ سهمیه در رشته‌های پر مدال راهی برزیل شده بود (۷سهمیه مردان و یک زنان در دوومیدانی، ۳سهمیه دوچرخه سواری، یک سهمیه زنان در قایقرانی، یک سهمیه در شنا و یک سهمیه مردان و چهار سهمیه زنان در تیراندازی) اما همانند ادوار گذشته در این زمینه ناکام ماند.

■ **و همچنان تک مدال لندن**

اگرچه بعد از رخداد لندن انتظار می‌رفت تا در ریو هم شاهد مدال‌آوری در دوومیدانی، یکی از رشته‌های پرمدال باشیم اما این اتفاق رخ نداد تا تک مدال تاریخی احسان حدادی در پرتاب دیسک همچنان تنها مدالی باشد که در بین رشته‌های پر مدال به نام ایران خورده است. این درحالی است که همواره بر لزوم توجه به رشته‌های پرمدال تأکید شده است اما همچنان ورزش ایران در این وادی مهجور مانده و هنوز هم جور مدال‌آوری‌های کاروان ایران بر دوش رشته‌هایی چون کشتی، وزنه‌بردای و تکواندوست و رشته‌های پرمدال هنوز حرفی برای گفتن ندارند. این درحالی است که در مجموع، ۵۷۰ مدال در بین رشته‌های پر مدال توزیع می‌شود. ورزش‌های آبی شامل شنا، شیرجه، واترپلو، شنای هنری، آب‌های آزاد ۱۴۷مدال؛ ۶۹ مدال آقایان و ۷۸مدال بانوان، دوومیدانی ۱۴۴مدال؛ ۷۲مدال آقایان، ۶۹مدال بانوان، قایقرانی ۱۲۰مدال؛ ۶۰مدال آقایان، ۵۷مدال بانوان، دوچرخه‌سواری ۶۶مدال؛ ۳۳مدال آقایان، ۳۳مدال بانوان، ژیمناستیک ۵۴مدال؛ ۲۷مدال آقایان، ۲۷مدال بانوان و تیراندازی ۴۵مدال؛ ۱۸مدال آقایان، ۱۸مدال بانوان و ۹مدال در بخش میکس و سهم ایران از این تعداد مدال هنوز صفر است.

■ **سهمیه‌هایی که مدال نشدند**

سهم ایران از رشته‌های پرمدال درحالی تنها به تک نقره احسان حدادی در لندن ختم می‌شود که ورزشکاران ایرانی در طول هشت دوره المپیک از ۱۹۸۸ سئول تا ۲۰۱۶ ریو موفق به کسب ۹۱سهمیه در رشته‌های پر مدال (دوومیدانی، دوچرخه‌سواری، شنا، تیراندازی و قایقرانی) شدند که در این بین ۱۰سهمیه توسط بانوان و ۸۱سهمیه از سوی آقایان کسب شده اما جز تک سهمیه احسان حدادی در لندن هنوز هیچ سهمیه دیگری از ایران در رشته‌های پرمدال به مدال تبدیل نشده‌اند.

۱۹۸۸ سئول (دوومیدانی یک سهمیه مردان و دوچرخه‌سواری ۸ سهمیه مردان).

المپیک ۱۹۹۲ بارسلون (دوومیدانی ۲سهمیه مردان و دوچرخه سواری ۸سهمیه مردان).

المپیک ۱۹۹۶ آتلانتا (شنا یک سهمیه مردان، دوومیدانی یک سهمیه مردان و تیراندازی یک سهمیه زنان).

آتلانتا اولین المپیک بعد از انقلاب بود که کاروان ایران یک سهمیه بانوان داشت و لیدا فریمان نخستین زن پرچمدار کاروان ایران بود.

المپیک ۲۰۰۰ سیدنی (شنا یک سهمیه مردان، دوومیدانی یک سهمیه مردان، قایقرانی ۵ سهمیه مردان، دوچرخه‌سواری ۲سهمیه مردان و تیراندازی یک سهمیه زنان). صغری کاظمی هم تنها زن کاروان ایران در سیدنی بود.

المپیک ۲۰۰۴ آتن (دوومیدانی ۲سهمیه مردان، دوچرخه‌سواری ۴سهمیه مردان، تیراندازی یک سهمیه زنان و شنا یک سهمیه مردان).

۲۰۰۸ پکن (دوومیدانی ۶سهمیه مردان، دوچرخه سواری ۳سهمیه مردان، قایقرانی یک سهمیه مردان، یک سهمیه زنان و شنا یک سهمیه مردان). این بزرگ‌ترین کاروان ایران بعد از انقلاب بود اما برخلاف انتظار نتایج فاجعه‌باری کسب کرد.

۲۰۱۲ لندن (دوومیدانی ۹سهمیه مردان، یک سهمیه زنان، قایقرانی (کانوئینگ) یک سهمیه مردان، یک سهمیه زنان (روئینگ) یک سهمیه مردان، یک سهمیه زنان، دوچرخه‌سواری ۳ سهمیه مردان، تیراندازی یک سهمیه مردان، دو سهمیه زنان و شنا یک سهمیه مردان.

۲۰۱۶ ریو (دوومیدانی ۷سهمیه مردان، یک سهمیه زنان، دوچرخه‌سواری ۳سهمیه مردان، قایقرانی (روئینگ) یک سهمیه زنان، تیراندازی یک سهمیه مردان، چهار سهمیه زنان و شنا یک سهمیه مردان). (بیشترین حضور بانوان در کاروان المپیک ریو بود).

بازتاب

تقویت تیم‌های ملی با کشف و معرفی استعدادها

حسین بابویه
رئیس فدراسیون ورزش دانش‌آموزی

طرح استعدادیابی از سن هفت تا ۱۵سالگی قابل اجراست و در برخی رشته‌ها می‌توان پیش از سن هفت سالگی نیز استعدادهای خوبی را شناسایی کرد مثل ژیمناستیک. در این رشته سن قهرمانی نیز پایین است و ورزشکار ۱۸، ۱۹ ساله قهرمان المپیک می‌شود. بخش اعظم این استعدادیابی در مدارس انجام می‌شود. به همین دلیل باید تعداد بیشتری از دانش‌آموزان سراسر کشور در سطح شهرها و روستا مورد غربالگری قرار گیرند تا نفرات مستعد شناسایی شوند و تیم‌های ملی قوی‌تری داشته باشیم. در کشور پهناوری چون ایران استعدادیابی نیازمند امکانات و شرایطی خاص است. شاید روی کاغذ بتوان برنامه‌ریزی کرد ولی در اجرا قطعاً دچار مشکل خواهیم شد. باید ببینیم دنیا برای رفع این چالش چه تمهیداتی اندیشیده است. در تمامی کشورها ورزش آموزشگاه‌ها وجود دارد. در کشورها به جای استعدادیابی جزیره‌ای، امکانات را از لحاظ قانونی، اعتباری و حقوقی در اختیار ورزش آموزشگاه‌ها قرار می‌دهند، چراکه آموزشگاه‌ها به صورت تشکیلاتی و سازمانی به تمام دانش‌آموزانی که می‌توانند مخاطب استعدادیابی باشند دسترسی دارند. در حال حاضر فدراسیون دانش‌آموزی با ۱۰ فدراسیون ملی تفاهمنامه‌هایی در جهت برگزاری مسابقات مشترک و استعدادیابی امضا کرده و همچنین تفاهمنامه‌ای بین معاونت تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش و معاونت قهرمانی وزارت ورزش با محوریت استعدادیابی منعقد شده است. از جمله اهداف انعقاد این تفاهمنامه‌ها جلوگیری از فعالیت‌های جزیره‌ای، تمرکز روی بحث استعدادیابی، ایجاد هم‌افزایی، استفاده از اعتبارات مشترک بین فدراسیون دانش‌آموزی و فدراسیون‌های ملی در رده‌های پایه است. سال گذشته ۷۲۱ نفر از استعدادهای ورزشی در ۱۵ رشته در دو بخش دختران و پسران شناسایی شدند، آنها را به فدراسیون‌های ملی معرفی کردیم. به آنها گفتیم این افراد در مسابقات آموزشگاه‌ها استعدادشان را به نمایش گذاشتند و می‌توانند مورد هدف تیم‌های ملی و باشگاهی باشند.